

УДК 025.59(083.7)

Зоя Романуха,канд. наук із соціальних комунікацій,
провідний методист Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки**Галина Швецова-Водка,**

д-р іст. наук, професор Рівненського державного гуманітарного університету

Термінологія бібліографічного інформування

У статті розглянуто терміни, що застосовуються для позначення бібліографічного інформування споживачів як одного з видів бібліографічного обслуговування. Особлива увага приділена термінам, що позначають види і форми бібліографічного інформування, зокрема в умовах впровадження електронних технологій. Запропоновано багатоаспектну фасетну класифікацію інформаційних послуг, які надаються сучасними бібліотеками в режимі бібліографічного інформування.

К л ю ч о в і с л о в а: бібліографічне обслуговування, бібліографічне інформування споживачів, класифікація послуг бібліографічного інформування.

Нині бібліографічне інформування розглядається як вид бібліографічного обслуговування. Воно виокремлюється поряд із довідково-бібліографічним обслуговуванням (ДБО). Однак, у теорії бібліографії бібліографічному інформуванню приділялося значно менше уваги, ніж ДБО.

Серед термінів, що характеризували бібліографію у першому державному термінологічному стандарті ГОСТ 16448-70 «Библиография: термины и определения», виокремлювалися «Бібліографічне обслуговування» – «бібліографічна діяльність з доведення інформації про твори друку до читачів» та «Довідково-бібліографічна робота» – «бібліографічне обслуговування читачів у відповідності з отриманими запитами» [3, с. 3]. Інших видів бібліографічного обслуговування цим документом не передбачалося. Аналогічний підхід застосовано і в наступній редакції термінологічного стандарту – ГОСТі 7.0-77 [4]. І лише в ГОСТі 7.0-84 «Библиографическая деятельность. Основные термины и определения» було стандартизовано термін «бібліографічне інформування» як «систематичне забезпечення бібліографічною інформацією у відповідності з довготривалими запитами та (або) без запитів» [5, с. 18]. Цей термін тут застосовується в значенні, яке раніше передавалося терміном «інформаційно-бібліографічне обслуговування», але останній не був стандартизований.

У підручнику «Библиография. Общий курс» 1981 р., підготовленому колективом авторів за редакцією О. П. Коршунова, інформаційно-бібліографічне обслуговування визначається як один з провідних напрямів бібліографічної роботи

бібліотеки, як важлива ланка у загальній системі інформаційного забезпечення різних сфер суспільної практики. Його основна мета – регулярне оповіщення читачів про нові надходження документів, необхідні для їхньої наукової та виробничої діяльності [1, с. 447]. Відмова у подальшому від терміна «інформаційно-бібліографічне обслуговування», як зазначають І. Г. Моргенштерн [13] та О. П. Коршунов [12], була зумовлена його невідповідністю вимогам термінологічних норм, адже терміноелемент «інформаційно-бібліографічний» має внутрішню тавтологію, оскільки будь-яке бібліографічне поняття є інформаційним за суттю.

У дискусії, що передувала прийняттю ГОСТу 7.0-84 «Библиографическая деятельность. Основные термины и определения», Т. Ф. Павлик зазначала, що в терміні «бібліографічне інформування» не відображена його основна функціональна ознака – оперативність. Наполягаючи на тому, що у відповідному терміні повинна виражатися категорія часу, дослідниця запропонувала своє словосполучення – «поточне бібліографічне обслуговування», що витлумачувалося нею як процес бібліографічної діяльності з оперативного доведення до користувачів вторинної інформації про регулярні надходження документів з метою їх цілеспрямованого загального використання [14]. Однак, ця пропозиція не була підтримана. Рішення, прийняте укладачами стандарту, вважаємо обґрунтованим, тому що головною ознакою бібліографічного інформування є інформування, яке не тільки знайомить користувачів бібліотеки з новими документами, а й з документами,

опублікованими раніше. Отже, інформування про нові документи є важливим завданням, але не єдиним.

У «Короткому термінологічному словнику з бібліографознавства та соціальної інформатики» (1998 р.) термін «бібліографічне інформування» був замінений на «бібліографічне інформування споживачів». Це дало можливість, не змінюючи ні звучання, ні значення терміна, ввести його аббревіатуру: «БІС». Таке позначення відрізняється від широко відомої і усталеної аббревіатури терміна «бібліографічна інформація» (БІ). Визначення терміна «бібліографічне інформування споживачів» у згаданому словнику як систематичне забезпечення споживачів бібліографічною інформацією відповідно до довготривалих або постійно діючих запитів та (або) без запитів, відповідно до інформаційних потреб споживачів [11, с. 44–45] – вважаємо найбільш вдалим у практичному і теоретичному сенсі.

Останнім часом у неофіційному спілкуванні фахівців виникла дискусія щодо правомірності вживання терміна (поняття) «споживач» щодо інформації. Укладачі українських стандартів на термінологію бібліографічної діяльності вважають: «Інформацію не споживають, а використовують, отримують як послугу»; «інформацію не їдять, нею користуються, після користування вона залишається без змін», і тому пропонують термін «споживач інформації» замінити на «користувач інформації». Виходить так, що споживання інформації уподібнюють до споживання їжі, однак споживати можна не тільки їжу, але й духовні продукти; а те, що інформація при її споживанні не зникає – це аксіома інформатики.

Іноколи посилаються на Закон України «Про захист прав споживачів», де термін «споживач» визначено досить специфічно: «фізична особа, яка придбаває, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити продукцію для особистих потреб, безпосередньо не пов'язаних з підприємницькою діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника» [15]. Таке визначення зумовлене призначенням цього закону, де не враховуються інформаційні потреби людини. Останні можуть бути пов'язані з будь-якою базовою діяльністю, в ході здійснення якої виникають інформаційні потреби.

На наш погляд, поняття «користувач» більше пасує установі. Користуватися чимось можна і не споживаючи те, чим користуєшся (наприклад, бібліотекою). Цілком правомірними є терміни «ко-

ристувач інформаційної системи», «користувач інформаційної установи», «користувач бібліотеки», але не «користувач інформації».

Для того, щоб людина усвідомила інформацію, їй треба саме споживати. Вислів «споживач інформації» завжди використовувався в цьому значенні. У теорії бібліографії одним із базових положень є поняття «система документ – споживач», де термін «споживач» позначає саме споживача інформації, зафіксованої в документі.

Від філологів доводиться чути й таку цікаву думку: «Користувач – це передусім той, хто користується певним майном, землею тощо. А споживач – це той, хто споживає якусь продукцію або є покупцем. Інформацію ми можемо просто сприймати (тобто споживати) або ж користуватися нею з користю для себе, для людства. Тож вибір залежить від контексту: йдеться про звичайних споживачів, котрі щовечора слухають новини, щоб їх послухати, чи про активних українців, котрі використовують інформацію для себе, для суспільства й для своєї країни». Така аргументація нагадує умовиводи Митрофанушки з відомої комедії Д. Фонвізіна: «П р а в д и н: Дверь, например, какое имя: существительное или прилагательное? М и т р о ф а н: Дверь? Котора дверь? П р а в д и н: Котора дверь! Вот эта. М и т р о ф а н: Эта? Прилагательна. П р а в д и н: Почему ж? М и т р о ф а н: Потому что она приложена к своему месту. Вон у чулана шеста неделя дверь стоит еще не навешена: так та покамест существительна».

У ГОСТі 7.0-99 «Информационно-библиотечная деятельность, библиография. Термины и определения» є термін «інформування», котрий визначається як «забезпечення інформацією заінтересованих користувачів», і термін «бібліографічне інформування» – «систематичне забезпечення бібліографічною інформацією абонента відповідно до його довготривалого запиту» [6, с. 17]. У наведених визначеннях поняття «користувач» і «абонент» стосуються інформаційної установи, зокрема бібліотеки. Водночас, визначення бібліографічного інформування в ГОСТі 7.0-99 неповно характеризує сутність цього виду діяльності, спрямованого не тільки на забезпечення визначених інформаційних запитів, але й на задоволення об'єктивних інформаційних потреб споживачів, не завжди сформульованих у запитах [7].

У підготовленій російськими фахівцями «Библиотечной энциклопедии» (1996–2007) дефініція «бібліографічного інформування» дещо ширша, ніж у ГОСТі 7.0-99: «один з основних видів

бібліографічного обслуговування, що ґрунтується на сукупності процесів бібліографічної роботи з метою постійного чи епізодичного доведення до споживачів БІ, що розкриває інформаційні ресурси бібліотеки, а також окремих бібліографічних посібників» [2, с. 107]. Незрозумілим є вислів «а також окремих бібліографічних посібників»: чи бібліографічне інформування є сукупністю «процесів бібліографічної роботи» з бібліографічними посібниками, чи його метою є розкриття інформаційних ресурсів бібліотеки разом з «окремими бібліографічними посібниками». У статті також наголошується, що провідну роль у бібліографічному інформуванні відіграє регулярне (поточне) інформування абонентів про нову літературу, тому термін «бібліографічне інформування», зазвичай, вживається в значенні «систематичне забезпечення бібліографічною інформацією» [2, с. 7]. Однак систематичність у забезпеченні споживачів бібліографічною інформацією можна тлумачити не тільки як забезпечення новинками, але й як постійне, регулярне задоволення інформаційних потреб, у тому числі інформацією про раніше опубліковані документи.

У ГОСТі 7.0-84 «Библиографическая деятельность. Основные термины и определения» бібліографічне інформування вперше було поділене на три види за ознакою читацького призначення: індивідуальне, групове і масове [5, с. 18].

У ГОСТі 7.0-99 різновиди бібліографічного інформування не виділені, однак визначено види інформування залежно від категорії користувача [6, с. 6]. Визначення терміна «індивідуальне інформування» тут дещо гірше порівняно з попереднім ГОСТом 7.0-84, тому що з нього вилучено вказівку на «постійнодіючі запити окремих користувачів». Дефініція терміна «масове інформування» також недостатня, адже не вказує на відповідність масового інформування об'єктивним інформаційним потребам споживачів.

У ДСТУ 5034:2008 «Інформація та документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять» інформування представлене лише терміном «вибіркове розповсюдження інформації; ВРІ» – «систематичне подання інформації про поточне надходження документів на постійно задані певні інформаційні запити зі зворотним зв'язком для коригування цих запитів» [8, с. 21]. Недоліки цієї дефініції: відсутність родового поняття, видом якого є ВРІ, і вказівка на те, що зворотний зв'язок потрібний для коригування запитів, тоді як він потрібний для коригування

діяльності системи, її вдосконалення щодо врахування наявних запитів і уточнення відповідей на них.

ДСТУ 7448:2013 «Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять» (розділ «Інформаційне обслуговування користувачів бібліотеки») містить визначення понять «індивідуальне інформування» («інформування окремого користувача бібліотеки відповідно до його інформаційних потреб і запитів»), «групове інформування» («інформування групи користувачів бібліотеки, інформаційні потреби яких подібні»), «масове інформування» («інформування широкого кола користувачів бібліотеки щодо соціально значущих тем») [9, с. 28–29]. Ці визначення подібні до ГОСТу 7.0-99, при чому визначення «індивідуального інформування» покращене (див. зауваження до ГОСТу 7.0-99 вище). На жаль, визначення «масового інформування», так само як і в ГОСТі 7.0-99, не вказує на відповідність масового інформування об'єктивним інформаційним потребам споживачів.

Визначення цих термінів у різних джерелах загалом збігаються, але найбільш точними є визначення, подані в «Короткому термінологічному словнику із бібліографознавства та соціальної інформатики» [11, с. 45].

Сучасний підхід до бібліографічного інформування споживачів засобами електронної бібліографії демонструє Л. Ф. Трачук [17; 18]. Серед форм масового електронного БІС вона окреслює надання вільного доступу до електронного каталогу, до аналітичного банку даних, до бази даних «Нові надходження». Такі ресурси, подані на сайтах українських бібліотек, уможливають пошук інформації за багатьма параметрами, зокрема за датою надходження до бібліотеки, що дозволяє виділити бібліографічні відомості про нові надходження. Формами масового електронного БІС можуть бути також текстові бібліографічні покажчики, списки чи бюлетені нових надходжень, зведені каталоги нових надходжень, електронні «Календарі знаменних та пам'ятних дат», віртуальні виставки. Зауважимо, що «Календарі знаменних та пам'ятних дат» інформують не лише про нову літературу, а й про літературу, потрібну для відзначення тієї або іншої дати, у т. ч. про видання минулих років і навіть неопубліковані архівні документи.

Новою формою масового БІС є електронний дайджест – інформаційний продукт на електронному носії, що складається з фрагментів тексту ба-

гатьох документів (цитати, реферати, уривки), підібраних з необхідною повнотою і систематизованих чи впорядкованих за певною ознакою (хронологією появи публікацій чи датою подій, аспектами теми, авторськими концепціями, науковими школами тощо).

Комплексною формою електронного БІС є Дні інформації (вони можуть включати виставку нових надходжень, бібліографічний огляд, бібліографічні консультації тощо), під час яких інформація в електронній формі поширюється серед користувачів через локальну мережу університету [16].

Новітній підхід до системи ВРІ вдало відобразили В. І. Захарова і Л. Я. Філіпова. Вони вказали на відмінність автоматизованої системи ВРІ, яка полягає в тому, що сформульовані природною мовою запити перекладаються на інформаційно-пошукову мову цієї системи (у більшості випадків дескрипторну) і вводяться у пам'ять машини, утворюючи масив пошукових образів запитів [10, с. 192, 193].

Інформаційні послуги, що надаються бібліотеками ВНЗ на сучасному етапі в режимі бібліографічного інформування, можна представити у багатоаспектній фасетній класифікації таким чином:

	Недиференційовані	Диференційовані
1. За місцем надання	1. Стационарні 2. Виїзні 3. Віртуальні	1. Стационарні 2. Виїзні 3. Віртуальні
2. За формою видачі	1. Усні 2. Письмові 3. Електронні 4. Опубліковані у засобах масової комунікації (радіо, телебачення, газети, журнали)	1. Усні 2. Письмові 3. Телефонні 4. Електронні 5. Опубліковані у спеціальних журналах, газетах
3. За видом і змістом наданої інформації	1. Бібліографічні - тематичні 2. Фактографічні 3. Бібліотечно-документальні 4. Бібліометричні 5. Бібліотечно-орієнтувальні 6. Повнотекстові 7. Комплексні	1. Бібліографічні 2. Фактографічні 3. Бібліотечно-документальні 4. Бібліометричні 5. Бібліотечно-орієнтувальні 6. Повнотекстові 7. Комплексні 8. Навчальні
4. За видами джерел інформації	1. Традиційні (нонелектронні) 2. Електронні 3. Інтернет-орієнтовані (вебіографічні) 4. Різновидові	1. Традиційні (нонелектронні) 2. Електронні 3. Інтернет-орієнтовані (вебіографічні) 4. Різновидові
5. За хронологічною ознакою	1. Поточні 2. Ретроспективні 3. Перспективні	1. Поточні 2. Ретроспективні 3. Перспективні

6. За жанром	1. Окреме бібліографічне повідомлення 2. Бібліографічний список 3. Бібліографічний покажчик 4. Бібліографічний огляд 5. Бібліотечний каталог 6. Бібліографічна картотека - тематична - універсальна - спеціальна 7. База даних - бібліографічна - повнотекстова - фактографічна 8. Бібліографічний бюлетень 9. Бібліографічний журнал 10. Бібліографічний відділ у журналі, газеті 11. Календар знаменних і пам'ятних дат 12. Книжкова виставка 13. Виставка періодичних видань 14. День інформації 15. День бібліографії 16. Презентація видання 17. Електронна бібліотека	1. Окреме бібліографічне повідомлення 2. Бібліографічний список 3. Бібліографічний покажчик 4. Бібліографічний огляд 5. Тематична бібліографічна картотека 6. База даних - бібліографічна - повнотекстова - фактографічна 7. День спеціаліста 8. День кафедри 9. Система ВРІ 10. ДОК, ДЗК 11. Кільцева пошта 12. Бібліографічний бюлетень 13. Бібліографічний відділ у спеціальному журналі
--------------	---	--

Прокоментуємо деякі терміни і поняття. Так, місцем надання послуги бібліографічного інформування поділяються на стаціонарні, виїзні та віртуальні. Перші два види є традиційними, давно відомими (стаціонарні надаються в приміщенні бібліотеки, виїзні – за межами бібліотеки, можливо під час проведення конференцій чи інших заходів). Віртуальні послуги з бібліографічного інформування надаються бібліотекою через інтернет-середовище, вони є аналогічними послугам віртуального ДБО.

За формою видачі недиференційовані послуги бібліографічного інформування можуть бути усні, письмові, електронні, можуть надаватися різними засобами масової комунікації (радіо, телебачення, газети, журнали). Диференційовані послуги за цією ознакою мають деякі відмінності. Вони поділяються на усні, письмові (у спеціальних журналах, газетах), телефонні, електронні. Телефонна комунікація, як відомо, відбувається між окремими особами, тому вона не може бути масовою. З іншого боку, радіо і телебачення, друковані видання мало пристосовані для передачі цілеспрямованої диференційованої (індивідуальної чи групової) інформації, тому належать до недиференційованих форм.

За видом і змістом наданої інформації такі повідомлення бібліографічного інформування

поділяються на: бібліографічні, фактографічні, бібліотечно-документні (тобто представлені документами з бібліотечного фонду), бібліометричні, бібліотечно-орієнтувальні, повнотекстові і комплексні (у тому випадку, коли містять інформацію різних видів). Серед форм диференційованого інформування можна назвати навчальні повідомлення (такі, що знайомлять користувачів, наприклад, з методикою користування певною інформаційною системою з метою отримання інформації).

За видами представлених джерел інформації повідомлення бібліографічного інформування можуть бути: традиційні (нонелектронні), електронні, інтернет-орієнтовані (веббіографічні), різновидові.

За хронологічною ознакою, розрізняються повідомлення поточні, ретроспективні, перспективні. Звернемо увагу на цей поділ, адже він показує, що бібліографічне інформування передбачає не тільки ознайомлення з новим надходженням до бібліотеки, а й задоволення потреб у будь-якій інформації, у т. ч. ретроспективній.

Найбільшою різноманітністю інформаційні продукти бібліографічного інформування вирізняються, якщо класифікувати їх за жанрами: окреме бібліографічне повідомлення (присвячене окремому документу), бібліографічний список, бібліографічний покажчик, бібліографічний огляд, бібліотечний каталог, бібліографічна картотека, база даних (бібліографічна, повнотекстова, фактографічна), бібліографічний бюлетень, бібліографічний журнал, бібліографічний відділ у журналі, газеті; календар знаменних і пам'ятних дат, книжкова виставка, виставка періодичних видань, день інформації, день бібліографії, презентація видання, електронна бібліотека тощо.

Наведена класифікація ґрунтується не тільки на теоретичних підходах до бібліографічного інформування споживачів, а й на практичному досвіді університетських бібліотек України.

Загалом запропонована класифікація покликана показати різнобічність підходів до аналізу форм бібліографічного інформування, розмаїття інформаційних продуктів і послуг, що вже існують. Однією з особливостей бібліографічного інформування є тісне переплетення форм суто бібліографічних, тобто побудованих на представленні бібліографічної інформації, і бібліотечно-документних, пов'язаних із демонструванням документів, а в умовах комп'ютерних технологій – повнотекстової інформації. Сучасні технології стимулюють

розроблення все нових форм і засобів бібліографічного інформування. Тому запропонована класифікація може постійно змінюватись (доповнюватись, удосконалюватись).

Загальна тенденція бібліографічного інформування постає як трансформація, розвиток від традиційних засобів і форм до диференційованих, індивідуалізованих, орієнтованих на максимально повне задоволення реальних і потенційних інформаційних потреб користувачів бібліотек.

Історико-хронологічний аналіз наукового розроблення теми показав, що дослідження методичних і теоретичних аспектів бібліографічного обслуговування користувачів бібліотек завжди ґрунтувалося на практичному досвіді і відповідало потребам розвитку бібліотечної справи на кожному історичному етапі. Дослідження інформаційної діяльності бібліотек, зокрема бібліографічного обслуговування, немислиме поза процесом розвитку теорії бібліографії і формуванням її терміносистеми. Тому уточнення термінології бібліографічного інформування є корисним як для науки, так і практики.

Список використаних джерел

1. Библиография. Общий курс : учеб. для студ. библ. фак. ин-тов культуры, пед. вузов и ун-тов / под ред. О. П. Коршунова. – М. : Книга, 1981. – 541 с.
2. Библиотечная энциклопедия / гл. ред. Ю. А. Гриханов ; Рос. гос. б-ка. – М. : Пашков дом, 2007. – 1304 с.
3. ГОСТ 16448–70. Библиография : термины и определения : [Введ. 01.07.1971]. – Изд. офиц. – М. : Гос. ком. стандартов Совета Министров СССР, 1970. – 12 с.
4. ГОСТ 7.0–77. Библиография. Термины и определения. – Введ. 1977-07-01. – М. : Изд-во стандартов, 1977. – 24 с.
5. ГОСТ 7.0-84. Библиографическая деятельность. Основные термины и определения // Стандарты по библиотечному делу и библиографии. – М. : Изд-во стандартов, 1985. – С. 5–28.
6. ГОСТ 7.0-99. Информационно-библиотечная деятельность, библиография. Термины и определения : межгос. стандарт. – Взамен ГОСТ 7.0–84 ; введ. 01.07.2000 // Стандарты по библиотечно-информационной деятельности. – СПб. : Профессия, 2003. – С. 11–38.
7. Губанова Г. А. Терминосистема библиографии: современное состояние / Г. А. Губанова, И. Г. Моргенштерн // Библиография. – 2002. – № 1. – С. 13–16.
8. ДСТУ 5034:2008. Інформація та документація. Науково-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять. – Чинний від 2009.01.01. – Вид. офіц. – К. : Держстандарт України, 2009. – 41 с. – (Національний стандарт України).

9. ДСТУ 7448:2013. Інформація та документація. Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять (ухвалений наказом Мінекономрозвитку України від 29.11.2013 № 1423). – Вид. офіц. – К. : Мінекономрозвитку України, 2014. – III, 41 с. – (Національний стандарт України).

10. *Захарова І. В.* Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. / І. В. Захарова, Л. Я. Філіпова. – К. : ЦУЛ, 2013. – 336 с.

11. *Короткий термінологічний словник із бібліографознавства та соціальної інформатики / авт. кол. : Г. М. Швецова-Водка, Г. В. Сілкова, Л. О. Черепуха [та ін.] ; наук. ред. і авт. вступ. ст. Г. М. Швецова-Водка. – К. : Кн. палата України, 1999. – 116 с.*

12. *Коршунов О. П.* Государственная стандартизация библиографической терминологии / О. П. Коршунов // Совет. библиогр. – 1983. – № 4. – С. 47–54.

13. *Моргенштерн И. Г.* Основные термины информационной работы библиотеки / И. Г. Моргенштерн // Науч. и техн. б-ки СССР. – 1977. – № 2. – С. 3–8.

14. *Павлик Т. Ф.* О понятии «информационно-библи-

ографическое обслуживание» / Т. Ф. Павлик // Совет. библиогр. – 1984. – № 1. – С. 48–49.

15. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.91, в редакції Закону № 3682-ХІІ від 15.12.93, із змінами, внесеними по 28.12.14 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12/page>.

16. *Романуха З. В.* Впровадження інформаційних технологій в бібліографічному інформуванні споживачів в університетських бібліотеках / Зоя Романуха // Вісн. Кн. палати. – 2014. – № 11. – С. 39–43.

17. *Трачук Л. Ф.* Еволюція бібліографічного інформування – від «інформаційно-бібліографічного обслуговування» до «електронного бібліографічного інформування споживачів» / Л. Ф. Трачук // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2013. – Вип. 35. – С. 465–479.

18. *Трачук Л. Ф.* Форми масового електронного бібліографічного інформування споживачів / Л. Ф. Трачук // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – К., 2010. – Вип. 28. – С. 149–157.

Стаття надійшла до редакції 9.11.2015 р.

UDC 025.59(083.7)

Zoia Romanukha,

PhD, leading methodist of the Rivne Regional Universal Scientific Library

Halyna Shvetsova-Vodka,

Doctor of Historical Sciences, professor of the Rivne State Humanitarian University

TERMINOLOGY OF THE BIBLIOGRAPHIC INFORMING

Terms which are used for denotation of the bibliographic information distribution are considered in the article, as one of types of bibliographic service. History of introduction of main term and modern discussion in relation to his formulation and determination is shown. Terms which mark kinds and forms of the bibliographic information distribution are described, in particular in the conditions of introduction of electronic technologies. Multidimensional facette classification of information services which are given by libraries on the modern stage in the mode of the bibliographic information distribution is given.

К е у о р д с : bibliographic service, bibliographic information distribution, classification of services of the bibliographic information distribution.

УДК 025.59(083.7)

Зоя Романуха,

канд. наук по социальным коммуникациям, ведущий методист Ривненской областной универсальной научной библиотеки

Галина Швецова-Водка,

д-р ист. наук, профессор Ривненского государственного гуманитарного университета

ТЕРМІНОЛОГІЯ БІБЛІОГРАФІЧЕСЬКОГО ІНФОРМУВАННЯ

В статтю розглянуті терміни, що використовуються для позначення бібліографічного інформування споживачів як одного з видів бібліографічного обслуговування. Показана історія введення головного терміна і сучасна дискусія щодо його формулювання та визначення. Охарактеризовані терміни, що позначають види та форми бібліографічного інформування, зокрема в умовах впровадження електронних технологій. Представлено багатогранну фасетну класифікацію інформаційних послуг, які надаються бібліотеками на сучасному етапі в режимі бібліографічного інформування.

К л ю ч е в і е с л о в а : бібліографічне обслуговування, бібліографічне інформування споживачів, класифікація послуг бібліографічного інформування.